

PROJEKTAS
“SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO SISTEMOS PLĖTRA SUTEIKIANT BESIMOKANTIEMS
ASMENIMS
BENDRĄSIAS KOMPETENCIJAS“

MODULIS „SUAUGUSIŲJŲ SAUGAUS EISMO MOKYMAS“

Modulį parengė: Egidijus Klimaitis

Šakiai
2014

MARIJAMPOLĖS MEILĖS LUKŠIENĖS ŠVIETIMO CENTRAS

MODULIS „SUAUGUSIŲJŲ SAUGAUS EISMO MOKYMAS“

Modulio tikslas – suteikti žinių besimokantiems suaugusiesiems praktiniais saugaus eismo klausimais bei ugdyti jų gebėjimus vertinti eismo situacijas, adekvačiai reaguoti į jas bei atsakingai planuoti savo elgesį kelyje.

Modulio apimtis: 40 akademinų valandų.

Modulio tikslinė grupė: besimokantys suaugusieji.

Modulio uždaviniai:

1. skatinti eismo saugumo kaip sudėtingos sistemos suvokimą, supažindinti su veiksniais, darančiais įtaką sistemos elementams;
2. ugdyti besimokančiųjų gebėjimus analizuoti ir vertinti eismo situacijas saugaus eismo požiūriu;
3. suteikti žinių apie eismo dalyvių psichologines savybes bei jiems darančius įtaką veiksnius;
4. ugdyti gebėjimus vertinti saugaus eismo priemonių efektyvumą, eismo įvykių nuostolius ekonominiu požiūriu;
5. supažindinti besimokančiuosius su teisiniu saugaus eismo reglamentavimu.

Modulio teminės dalys:

1. Eismo sistema: dalyvis-automobilis-kelias-aplinka.
2. Eismo dalyvių psichologija.
3. Automobilių saugumas.
4. Saugaus eismo organizavimas keliuose ir gatvėse.
5. Saugaus eismo teisinis reglamentavimas.

Suteikiamos žinios ir gebėjimai;

Išklausęs Suaugusiųjų saugaus eismo mokymo modulį besimokantis:

Įgyja supratimą apie Eismo sistemą: eismo dalyvis - automobilis – kelias – aplinka; Eismo įvykių statistinius duomenis, Saugaus eismo programų kūrimo ir vertinimo įgūdžius; žalos įvykius eismo įvykiui suvokimą.

Įgyja gebėjimą įvertinti eismo dalyvių psichologinių veiksnių svarbą bei taikyti psichologijos žinias. Įgyja žinių apie požiūrį į eismą ir susipažįsta su psichologijos vieta transporto ir eismo srityse. Supažindinamas su moderniais eismo ir transporto psichologijos tyrimų rezultatais ir teorijomis bei išmoka atpažinti, analizuoti ir įvertinti eismo dalyvius veikiančius psichologinius veiksnius.

Susipažįsta su aktyviaja ir pasyviaja automobilio sauga ir automobilio pavojingumu. Įgauna teorinius pagrindus apie atskirų konstrukcinių sistemų įtaką eismo saugumui. Sužino tarptautinius ir nacionalinius reikalavimus transporto priemonių konstrukcijoms, supranta transporto priemonių konstrukcinės saugos užtikrinimo sistemą ir eksploatacines savybes.

Įgyja žinių apie saugaus eismo keliuose ir gatvėse organizavimą ir užtikrinimą; inžinerines ir organizacines priemones. Išmoks įvertinti kelių, gatvių, jų statinių būklę saugaus eismo požiūriu.

Igyja žinių saugaus eismo teisinio reglamentavimo srityje, žinos saugaus eismo teisinę sistemą, Lietuvos saugaus eismo užtikrinimo organizacinę struktūrą. Išmoks tinkamai pritaikius teisės normas išspręsti praktikoje kylančias problemas.

Modulio anotacija

Eismo saugumas ir jo kriterijai. Eismo sistema: eismo dalyvis - automobilis – kelias – aplinka. Eismo įvykiai ir jų žala.

Pagrindiniais psichologijos dėsniai ir principai. Eismo dalyvių psichologiniai veiksmai - suvokimo, informacijos apdorojimo ypatumai, lyties ir amžiaus, pasirengimo ir patirties svarba, emocijų bei streso įtaka, asmenybės bei nuostatų veiksniai. Polinkio rizikuoti ir vairavimo stiliaus samprata, socialinių veiksnių įtaka eismo dalyvių elgesiui. Alkoholio, narkotikų, vaistų bei nuovargio poveikis. Saugaus eismo įgūdžių formavimas, rizikingo elgesio pasekmės. Eismo dalyvių, patyrusių avarijas, rehabilitacija.

Aktyvusis ir pasyvusis automobilio saugumas ir pavojingumas. Vairuotojo darbo vieta. Automobilio stovumas. Kėbulo konstrukcijos patikimumas. Šiuolaikinių kelių transporto priemonių eismo saugumo užtikrinimo sistemos.

Kelio saugumas ir jo kriterijai. Rizikos reikalavimas: kelio inžinerinė įranga ir priežiūra; kelio aplinka ir įranga (degalinės, poilsio aikštelės, moteliai ir kt.), kelių kontrolė. Avaringos vietos – juodos dėmės.

Saugaus eismo teisinio reglamentavimo sistema Lietuvos Respublikoje. Saugaus eismo reglamentavimas nacionaliniuose teisės aktuose. Tarptautiniai teisės aktai, reglamentuojantys saugų eismą. Saugaus eismo sąvokos, apibrėžimai ir taikymo principai. Saugaus eismo sistema bei jos sudedamosios dalys: eismo dalyvis, automobilis, kelias ir aplinka. Lietuvos saugaus eismo užtikrinimo organizacinė struktūra, atsakingų institucijų tarpusavio sąveika. Eismo įvykių ir jų metu patiriamų nuostolių teisinis reglamentavimas. Saugaus eismo problemų įvertinimas teisiniu požiūriu, užduočių sprendimas. Saugų eismą reglamentuojančių teisės aktų taikymas: administraciniai bei baudžiamieji teisės aktai.

I. Programos turinys (temos, valandos)

Eil. Nr.	Turinio tema	Trukmė	Mokymo/si metodai, darbo formos
1.	Eismo sistema: dalyvis-automobilis-kelias-aplinka (Eismo įvykių priežasčių analizė; Saugaus eismo reguliavimo sistema, jos struktūra;	2 ak.val.	Aiškinimas, situacijų modeliavimas, diskusijos
2.	Eismo saugumo programos ir jų efektyvumas; Eismo įvykių žala.)	2 ak.val.	Aiškinimas, situacijų modeliavimas, diskusijos
3.	Eismo dalyvių psichologija (Eismo dalyvių pareigos ir teisės; Eismo dalyvių psichologija; Pojūčiai ir suvokimas. Elgesio įvertinimas ir formavimas; Eismo dalyvius veikiantys psichologiniai veiksmai;	2 ak.val.	Aiškinimas, situacijų modeliavimas, demonstravimas, imitaciniai žaidimai, diskusijos
4.	Dėmesys, suvokimas, reakcijos laikas ir mąstymo procesai; Lyties, amžiaus ir patirties įtaka.	2 ak.val. 1 ak.sav. val.	Aiškinimas, situacijų modeliavimas, demonstravimas, diskusijos, mokymasis

			bendradarbiaujant
5.	Emocijos ir motyvacija; Eismo dalyvių elgesį įtakojantys laikini veiksniai. Alkoholio įtaka eismo dalyviams. Narkotinių medžiagų ir vaistų įtaka.	2 ak.val. 2 ak.sav. val.	Aiškinimas, situacijų modeliavimas, imitaciniai žaidimai, diskusijos, mokymasis bendradarbiaujant
6.	Nuovargio įtaka; Saugaus eismo gerinimas, atsižvelgiant į amžiaus grupes, suvokimo ypatumus, mąstymo ir sprendimų priėmimo ypatumus vairuojant, polinkį rizikuoti ir alkoholio vartojimo motyvus bei socialinės psichologijos veiksnius; Pėsčiųjų psichologija. Jų matomumas eisme.)	2 ak.val.	Aiškinimas, situacijų modeliavimas, demonstravimas, diskusijos, mokymasis bendradarbiaujant
7.	Automobilių saugumas (Dokumentai, reglamentuojantys reikalavimus kelių transporto priemonių konstrukcinei saugai; Automobilio stabilumas ir valdymas.)	2 ak.val. 1 ak.sav. val.	Aiškinimas, situacijų modeliavimas, demonstravimas, diskusijos, mokymasis bendradarbiaujant
8.	Automobilio saugumas ir pavojingumas susidūrimo metu; Reikalavimai saugos diržams; Saugos pagalvės ir jų nauda; Vaikų saugos kėdutės; Stabdžių įtaka užtikrinat eismo saugumą, stabdymo efektyvumas ir sustojimas;	2 ak.val.	Aiškinimas, diskusijos
9.	Saugaus eismo organizavimas keliuose ir gatvėse (Saugių kelio sąlygų užtikrinimas bei jų įtaka	2 ak.val. 1 ak.sav. val.	Aiškinimas, situacijų modeliavimas, demonstravimas, diskusijos, kompiuterinis modeliavimas
10.	Kelio geometriniai elementai ir jų tobulinimas eismo saugumui gerinti; "Juodų dėmių" nustatymo metodika;	2 ak.val. 1 ak.sav. val.	Aiškinimas, situacijų modeliavimas, demonstravimas, diskusijos, mokymasis bendradarbiaujant, kompiuterinis modeliavimas
11.	Kelių apipavidalinimas ir jo įtaka eismo saugumui).	2 ak.val.	Aiškinimas, situacijų modeliavimas, demonstravimas, diskusijos, mokymasis bendradarbiaujant, kompiuterinis modeliavimas
12.	Saugaus eismo teisinis reglamentavimas (Saugaus eismo teisinio reglamentavimo sistema;	2 ak.val.	Aiškinimas

13.	Tarptautiniai teisės aktai, reglamentuojantys saugų eismą;	2 ak.val.	Aiškinimas
14.	Lietuvos Respublikos teisės aktai, reglamentuojantys saugų eismą; Eismo įvykių teisinis reglamentavimas;	2 ak.val.	Aiškinima
15.	Administraciniai teisės pažeidimai transporte bei nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai transporto eismo saugumui	2 ak.val. 1 ak.sav. val.	Aiškinimas
16.	Pratimai Eismo sistema: dalyvis-automobilis-kelias-aplinka, 3 pratimai;	2 ak.val. 1 ak.sav. val.	situacijų modeliavimas, demonstravimas, diskusijos, mokymasis bendradarbiaujant, kompiuterinis modeliavimas
17.	Pratimai Eismo dalyvių psichologija , 3 pratimai;	2 ak.val. 2 ak.sav. val.	situacijų modeliavimas, testai, demonstravimas, diskusijos, mokymasis bendradarbiaujant
18.	Pratimai Automobilių saugumas, 3 pratimai;	2 ak.val.	situacijų modeliavimas, demonstravimas, diskusijos, mokymasis bendradarbiaujant
19.	Pratimai. Saugaus eismo organizavimas keliuose ir gatvėse, 3 pratimai;	2 ak.val.	situacijų modeliavimas, demonstravimas, diskusijos, mokymasis bendradarbiaujant
20.	Pratimai. Saugaus eismo teisinis reglamentavimas, 3 pratimai.	2 ak.val.	situacijų modeliavimas, demonstravimas, diskusijos, mokymasis bendradarbiaujant
	Iš viso	40 ak.val.	
	Savarankiškas darbas	10 ak. val.	
	IŠ VISO:	50 ak. val.	

Literatūra (autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, metai):

1. Saugaus eismo automobilių keliais įstatymas 2000-10-12 Nr. VIII-2043 (Žin., 2000, Nr. 92-2883)
2. Policijos veiklos įstatymas 2000-10-17 Nr. VIII-2048 (Žin., 2000, Nr. 90-2777)
3. Kelių transporto kodeksas 1996-11-19 Nr. I-1628(Žin., 1996, Nr. 119-2772)
4. Kelių įstatymas 1995-05-11 Nr.I-891 (Žin.,1995, Nr. 44-1076)
5. Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymas 2000-10-12 VIII-2032 (Žin., 2000, Nr. 92-2873)

6. Transporto veiklos pagrindų įstatymas 2002-02-28 Nr. IX-747 (Žin., 1991, Nr. 30-804; 2002, Nr. 23-1034)
7. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo įstatymas 2001-06-14 Nr. IX-378 (Žin., 2001, Nr. 56-1977 ; 2007, Nr. 61-2340)
8. Bogdanovičius Z., Pikūnas A., Pečeliūnas R. Eismo dalyvių psichofiziologija. Vilnius: Technika, 2007.
9. Sadauskas, Vigilijus; Ažubalytė, Rima; Aškinytė-Degėšienė, Rasa; Čižauskaitė-Stanaitienė, Rūta; Giršvildas, Vaidas; Saniukas, Kęstutis. Aš - eismo dalyvis : mokomoji medžiaga / [Vigilijus Sadauskas, Rima Ažubalytė, Rasa Aškinytė-Degėšienė, Rūta Čižauskaitė-Stanaitienė, Vaidas Giršvildas, Kęstutis Saniukas]. Vilnius : TEV, 2007. 63 p.
10. Sadauskas, Vigilijus; Ažubalytė, Rima; Aškinytė-Degėšienė, Rasa; Čižauskaitė-Stanaitienė, Rūta; Giršvildas, Vaidas; Saniukas, Kęstutis. Kaip mokyti saugaus eismo : metodinė knyga / [Vigilijus Sadauskas, Rima Ažubalytė, Rasa Aškinytė-Degėšienė, Rūta Čižauskaitė-Stanaitienė, Vaidas Giršvildas, Kęstutis Saniukas]. Vilnius : TEV, 2007. 142 p.
11. Carlo Cacciabue P. Modelling Driver Behaviour in Automotive Environments. Springer, 2007.
12. International Conference of Traffic and Transport Psychology, 2004, Nottingham, England. Traffic & transport psychology: theory and application: proceedings of the ICTTP 2004/ edited by Oeoffirey Undemood. Elsevier, 2005.
13. Lukoševičienė O. Autoįvykių analizė ir modeliavimas. Vilnius: Technika, 2001.
14. Barjonet P.-E. Traffic Psychology Today. Kluvrer Academic Publishers, 2001.
15. Automotive Handbook. Robert Bosch GmbH, 2007.
16. Handbook of Automotive Engineering/ Edited by Braess H. H. and Seiffert U. Society of Automotive Engineers Inc, 2005.
17. Economic Commission for Europe. Transport Division. Convention on Road Traffic of 1968 and European Agreement supplementing the Convention (2006 consolidated versions). New York and Geneva: United Nations, 2007, 147 p.
18. Economic Commission for Europe. Transport Division. Convention on Road Signals and Signals of 1968. European Agreement supplementing the Convention and Protocol on Road Markings, Additional to the European Agreement (2006 consolidated versions). New York and Geneva: United Nations, 2007, 276 p.
19. Rune Elvil, Truls Vaa. The handbook of road safety measures. Oxford: Elsevier. 2004. 1078 p.
20. K. Jovaiša, J. Bivainis, A. Čepas ir kt. Verslo ir komercinė teisė. Teismo ekspertizės: Jų skyrimas, klausimų formulavimas ir medžiagos joms rengimas. Vilnius: Teisės institutas, 2004, Nr.3, 174 p.
21. 1984 m. LR Administracinių teisės pažeidimų kodeksas 1984-12-13 Nr. ADM (Žin., 1985, Nr. 1-1)
22. LR Baudžiamasis kodeksas 2000-09-26 Nr. VIII-1968 (Žin., 2000, Nr. 89-2741; 2002, Nr. 112-4973)
23. LR Civilinis kodeksas 2000-07-18 Nr. VIII-1864 (Žin., 2000, Nr. 74-2262)
24. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas 2002-12-11 Nr. 1950 “Dėl Kelių eismo taisyklių patvirtinimo” (Žin., 2003, Nr. 7-263)
25. Internetine prieiga <http://www.sadauskas.eu/>
26. Internetinė prieiga <http://www.lvs.lt/>